

„TARCZA ANTYKRYZYSOWA”

PRZEWODNIK PRAWNY

JUDEK
RADCY PRAWNI

Wstęp

W ślad za wcześniejszym raportem dotyczącym prawnych aspektów pandemii koronawirusa SARS –CoV2 przekazujemy Państwu opracowanie dotyczące uchwalonych w dniu 31 marca 2020 r. rozwiązań nazywanych przez rząd "tarczą antykryzysową".

Niżej zawarliśmy informacje o najważniejszych mechanizmach wsparcia przewidzianych w ostatecznie przyjętej wersji ustawy¹.

Dla ułatwienia lektury podzieliliśmy opracowanie na następujące części:

Prawo pracy oraz dofinansowanie do wynagrodzeń	3
Samozatrudnieni	8
Podatki i inne świadczenia publicznoprawne	11
Funkcjonowanie spółek	15
Cudzoziemcy	17
Najemc lokali	18
Zamówienia publiczne	20

---

¹ W całym opracowaniu odnosimy się do ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw opublikowanej w Dzienniku Ustaw z 2020 r. pod pozycją 568.

Prawo pracy oraz dofinansowanie wynagrodzeń

Uchwalone przepisy nie obejmują regulacji, które zmieniałyby zasady rozwiązywania umów o pracę, pozwalały skierować pracowników na nieodpłatne urlopy czy też dawały inny sposób radykalnego ograniczenia kosztów zatrudnienia.

Przewidziano natomiast na okres epidemii kilka omówionych niżej ułatwień, jak również wprowadzono możliwość uzyskania dofinansowania dla pracodawców, u których wystąpił spadek obrotów.

Dofinansowanie dotyczy przy tym zasadniczo trzech sytuacji: 1) wprowadzenia w firmie przestoju, 2) ograniczenia wymiaru czasu pracy o maksymalnie 20 % albo 3) dofinansowań do wynagrodzeń pracowników świadczących dalej pracę w wymiarze takim jak przed pandemią.

Podstawowe ułatwienia w zakresie prawa pracy

1. Zawieszenia niektórych obowiązków związanych z medycyną pracy:

W okresie ogłoszenia stanu zagrożenia epidemicznego i stanu epidemii **zawieszony jest obowiązek wykonywania badań okresowych dla pracowników** w zakresie wskazanym w ustawie. W przypadku **kierowców** zawieszenie dotyczy badań lekarskich określonych w ustawie o transporcie drogowym oraz badań psychologicznych – podobne zawieszenie jest w odniesieniu pracowników kolejowych.

Nie zostały natomiast zawieszane badania kontrolne i wstępne – w tym przypadku badania mogą być wykonane przez innego lekarza, w tym także za pośrednictwem systemów teleinformatycznych lub systemów łączności.

W przypadku badań wstępnych, kontrolnych i okresowych, których ważność upływała po dniu 7 marca 2020 r., ważność jest wydłużona na czas epidemii, nie dłużej jednak niż do upływu 60 dni od dnia odwołania stanu epidemii lub stanu zagrożenia epidemiologicznego. Wydłużenie dotyczy także innych badań lekarskich i badań psychologicznych.

2. Zawieszenia zakazu prowadzenia działalności handlowej w niedziele.

W okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii oraz w okresie 30 dni następujących po ich odwołaniu **zawiesza się zakaz** wykonywania czynności

związanych z handlem, polegających na rozładowywaniu, przyjmowaniu i ekspozycji towarów pierwszej potrzeby oraz powierzania pracownikowi lub zatrudnionemu wykonywania takich czynności, z zastrzeżeniem, że nie dotyczy to świąt przypadających w niedziele.

3. Możliwości zmiany rozkładów czasu pracy u niektórych pracodawców

U określonych ustawowo grup pracodawców, tj. tych prowadzących przedsiębiorstwa infrastruktury krytycznej w rozumieniu ustawy o zarządzaniu kryzysowym, takie jak zaopatrzenie w paliwo, sieci teleinformatyczne, zaopatrzenie w wodę, transport, chemia, a także podwykonawców ww. pracodawców, pracodawców prowadzących stacje paliw płynnych oraz podmioty, którym zostało wydane polecenie przez wojewodę na podstawie specustawy, możliwe jest na czas oznaczony, nie dłuższy niż do czasu odwołania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii, **zmiana systemu lub rozkładu czasu pracy lub polecenie pracownikom świadczenia pracy w godzinach nadliczbowych**. Zmiany i polecenia te mogą być wprowadzone z uwagi na niezbędność dla zapewnienia ciągłości funkcjonowania przedsiębiorstwa lub stacji.

W tym okresie pracodawca ma obowiązek zapewnić zakwaterowanie i wyżywienie dla swoich pracowników w związku ze zmianami w zakresie systemu czasu pracy lub pracy w nadgodzinach oraz odmawia udzielenie urlopów, w tym urlopów na żądanie oraz urlopów bezpłatnych, a także odwołuje z urlopów, jeżeli zostały one udzielone.

4. Możliwości wprowadzenia zmian w zakresie czasu pracy

U pracodawców, którzy doznali spadku obrotów w rozumieniu ustawy, nie zalegają z podatkami i składkami, możliwe jest:

- ograniczenie odpoczynku dobowego (z 11 do 8 godzin) i weekendowego (do 32, z czego 8 nieprzerwanie);
- zawarcie porozumienia o wprowadzeniu systemu równoważnego czasu pracy, w którym dopuszczalne jest wydłużenie do 12 godzin dobowego wymiaru pracy, w okresie rozliczeniowym nieprzekraczającym 12 miesięcy. Przedłużony dobowy wymiar czasu pracy jest równoważony krótszym dobowym wymiarem czasu pracy w niektórych dniach lub dniami wolnymi od pracy;
- zawarcie porozumienia o stosowaniu mniej korzystnych warunków niż z umów o pracę.

5. Przesunięcie terminów PPK dla podmiotów zatrudniających na 30 czerwca 2019 r. co najmniej 50 osób zatrudnionych

Na mocy ustawy przesunięto termin zawarcia umów o zarządzanie PPK do 27 października 2020 r., zaś umów o prowadzenie PPK do 10 listopada 2020 r.

Rozwiązania w zakresie dofinansowania

Wprowadzone przepisy przewidują możliwość wprowadzenia przez przedsiębiorcę przestoju albo przejściowego obniżenia wymiaru czasu pracy i uzyskania dofinansowania na zapłatę wynagrodzeń należnych w tym okresie.

Alternatywnie możliwe jest uzyskanie dofinansowania do pensji.

Prześtój/ograniczenie wymiaru czasu pracy

Warunkiem skorzystania przez pracodawcę z wprowadzonych rozwiązań w zakresie przestoju lub obniżenia wymiaru czasu pracy jest spełnienie następujących wymogów:

- 1) U przedsiębiorcy musi nastąpić **SPADEK OBROTÓW** rozumiany jako spadek sprzedaży towarów lub usług, w ujęciu ilościowym lub wartościowym:
  - a) nie mniej niż o **15%**, obliczony jako stosunek łącznych obrotów w ciągu dowolnie wskazanych **2 kolejnych miesięcy kalendarzowych**, przypadających w okresie po dniu 1 stycznia 2020 r. do dnia poprzedzającego dzień złożenia wniosku, w **porównaniu do łącznych obrotów z analogicznych 2 kolejnych miesięcy kalendarzowych roku poprzedniego** lub
  - b) nie mniej niż o **25%** obliczony jako stosunek obrotów z dowolnie wskazanego **miesiąca kalendarzowego**, przypadającego po dniu 1 stycznia 2020 r. do dnia poprzedzającego dzień złożenia **wniosku w porównaniu do obrotów z miesiąca poprzedniego**.
- 2) Brak zaległości publicznoprawnych na koniec III kwartału 2019,
- 3) Nie zachodzą względem wnioskującego przedsiębiorcy przesłanki do ogłoszenia upadłości.

Wprowadzone rozwiązania dotyczą **pracowników i osób na umowie zlecenia** oraz podobnej.

PRZESTÓJ

Pracownikowi objętemu przestojem ekonomicznym pracodawca ma obowiązek wypłacić **wynagrodzenie obniżone nie więcej niż o 50%**, nie niższe jednak niż w wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę ustalanego na podstawie przepisów o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, z uwzględnieniem wymiaru czasu pracy.

Do tak obliczonego wynagrodzenia pracodawca może uzyskać **dofinansowywane ze środków Funduszu Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, w wysokości 50% minimalnego wynagrodzenia** za pracę ustalanego na podstawie przepisów o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, z uwzględnieniem wymiaru czasu pracy.

Ponadto pracodawca może uzyskać środki na należne od pracodawcy składki na ubezpieczenie społeczne od dofinansowania.

Dofinansowanie nie przysługuje do wynagrodzeń pracowników, których wynagrodzenie uzyskane w miesiącu poprzedzającym miesiąc, w którym został złożony wniosek, o którym mowa w ust. 1, było wyższe niż 300% prognozowanego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej w 2020 r.

OBNIŻENIE WYMIARU CZASU PRACY

Przedsiębiorca może także **obniżyć wymiar czasu pracy o 20%**, nie więcej niż do 0,5 etatu, z tym zastrzeżeniem, że przysługujące pracownikowi

wynagrodzenie nie może być niższe niż minimalne wynagrodzenie za pracę ustalane na podstawie przepisów o minimalnym wynagrodzeniu za pracę, z uwzględnieniem wymiaru czasu pracy.

Wynagrodzenie za czas obniżenia wymiaru czasu pracy **jest dofinansowywane z FGŚP do wysokości połowy wynagrodzenia, jednak nie więcej niż 40% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia** z poprzedniego kwartału ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.

Dofinansowanie nie przysługuje do wynagrodzeń pracowników, których wynagrodzenie uzyskane w miesiącu poprzedzającym miesiąc, w którym został złożony wniosek, o którym mowa w ust. 1, było wyższe niż 300% prognozowanego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej w 2020 r.

SPOSÓB WPROWADZENIA PRZESTOJU/OBNIŻENIA

Warunki i tryb wykonywania pracy w okresie przestoju ekonomicznego lub obniżonego wymiaru czasu pracy ustala się w **porozumieniu.**

Porozumienie zawiera pracodawca oraz przedstawiciele pracowników, albo w postaci organizacji związkowej, albo wyłonieni w trybie przyjętym u danego pracodawcy. Kopię porozumienia należy przekazać właściwemu okręgowemu inspektorowi pracy w terminie 5 dni roboczych od dnia zawarcia porozumienia.

Dofinansowanie obu kategorii przez łączny **okres 3 miesięcy** przypadających od daty złożenia wniosku, z tym że okres ten będzie mógł być w przyszłości przedłużony przez Radę Ministrów.

Dofinansowanie wynagrodzeń

Ta forma wsparcia skierowana jest do mikroprzedsiębiorców oraz podmiotów sektora MŚP, nie korzystających z rozwiązań w zakresie przestoju lub ograniczenia czasu pracy.

Warunkiem skorzystania przez pracodawcę z wprowadzonych rozwiązań jest spełnienie następujących wymogów:

- 1) U przedsiębiorcy musi nastąpić **SPADEK OBROTÓW** rozumiany jako zmniejszenie sprzedaży towarów lub usług w ujęciu ilościowym lub wartościowym obliczone jako stosunek łącznych obrotów w ciągu dowolnie wskazanych **2 kolejnych miesięcy** kalendarzowych, przypadających w okresie **po dniu 1 stycznia 2020 r.** do dnia poprzedzającego dzień złożenia wniosku o przyznanie dofinansowania, **w porównaniu do łącznych obrotów z analogicznych 2 kolejnych miesięcy kalendarzowych roku poprzedniego.**
- 2) Brak zaległości publicznoprawnych na koniec III kwartału 2019,
- 3) Nie zachodzą względem wnioskującego przedsiębiorcy przesłanki do ogłoszenia upadłości.

Dofinansowanie **dotyczy pracowników oraz osób na umowie zlecenia** lub innej podobnej.

Wysokość dofinansowania zależy od tego, o ile spadną obroty u danego pracodawcy:

- **w razie spadku obrotów o co najmniej 30%** – może być przyznane w wysokości nieprzekraczającej kwoty stanowiącej sumę **50%** wynagrodzeń poszczególnych pracowników objętych wnioskiem o dofinansowanie wraz ze składkami na ubezpieczenia społeczne należnymi od tych wynagrodzeń, jednak **nie więcej niż 50% kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę**, powiększonego o składki na ubezpieczenia społeczne od pracodawcy w odniesieniu do każdego pracownika;
- **w razie spadku obrotów o co najmniej 50%** – może być przyznane w wysokości nieprzekraczającej kwoty stanowiącej sumę **70%** wynagrodzeń poszczególnych pracowników objętych wnioskiem o dofinansowanie wraz ze składkami na ubezpieczenia społeczne należnymi od tych wynagrodzeń, jednak **nie więcej niż 70% kwoty minimalnego wynagrodzenia**, powiększonego o składki na ubezpieczenia społeczne od pracodawcy, w odniesieniu do każdego pracownika;
- **w razie spadku obrotów o co najmniej 80%** – może być przyznane w wysokości nieprzekraczającej kwoty stanowiącej sumę **90%** wynagrodzeń poszczególnych pracowników objętych wnioskiem o dofinansowanie wraz ze składkami na ubezpieczenia społeczne należnymi od tych wynagrodzeń, jednak **nie więcej niż 90% kwoty minimalnego wynagrodzenia**, powiększonego o składki na ubezpieczenia społeczne od pracodawcy, w odniesieniu do każdego pracownika.

Przedsiębiorca jest obowiązany **do utrzymania w zatrudnieniu** pracowników objętych dofinansowaniem, przez okres dofinansowania oraz, po zakończeniu dofinansowania, przez okres równy temu okresowi – w przypadku niedotrzymania tego warunku, przedsiębiorca zwraca dofinansowanie bez odsetek, proporcjonalnie do okresu nieutrzymania w zatrudnieniu pracownika, w terminie 30 dni od dnia doręczenia wezwania do zwrotu.

Samozatrudnieni

Ustawa przewiduje cztery zasadnicze formy pomocy dla samozatrudnionych:

- świadczenie postojowe,
- dofinansowanie kosztów prowadzenia działalności,
- pożyczkę,
- zwolnienie z ZUS.

Niektóre z wymienionych rozwiązań mogą zostać zastosowane także dla osób zatrudnionych w oparciu o umowy cywilnoprawne.

Świadczenie postojowe

Świadczenie postojowe przysługuje przedsiębiorcy, gdy w następstwie wystąpienia COVID-19 doszło do **przestoju w prowadzeniu działalności**, a przedsiębiorca nie podlega ubezpieczeniom społecznym z innego tytułu.

Jakie są kryteria?

By uzyskać świadczenie postojowe należy spełnić kryteria dotyczące:

- czasu prowadzenia działalności: świadczenie będzie przeznaczone tylko dla osoby, która **rozpoczęła** prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej **przed dniem 1 lutego 2020 r** oraz
- odnotowania **15% spadku przychodów** w stosunku do miesiąca poprzedzającego, jeżeli przychód ten nie był wyższy niż 300% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia.

Postojowe wypłacane będzie osobie:

- 1) która **nie zawiesiła** prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej oraz jeżeli przychód z prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych uzyskany w miesiącu poprzedzającym miesiąc złożenia wniosku o świadczenie postojowe był o co najmniej 15% niższy od przychodu uzyskanego w miesiącu poprzedzającym ten miesiąc i nie był wyższy od 300% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia z poprzedniego kwartału ogłaszanego przez GUS, obowiązującego na dzień złożenia wniosku;
- 2) **zawiesiła** prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej po dniu 31 stycznia 2020 r. oraz przychód z prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych uzyskany w miesiącu poprzedzającym miesiąc, w którym został złożony wniosek o świadczenie postojowe, nie był wyższy od 300% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia z poprzedniego kwartału ogłaszanego przez GUS, obowiązującego na dzień złożenia wniosku.

Jaka jest wysokość postojowego?

Świadczenie postojowe przysługuje w wysokości 80% kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę, a przychód powstały ze świadczenia postojowego jest wolny od podatku dochodowego.

Dofinansowanie kosztów prowadzenia działalności

Dla przedsiębiorców **niezatrudniających pracowników** przewidziano dofinansowanie części kosztów prowadzenia działalności. Dofinansowanie będzie miało formę umowy ze starostą i dotyczy części kosztów prowadzenia działalności gospodarczej w przypadku spadku obrotów gospodarczych w następstwie wystąpienia COVID-19.

Jakie są kryteria?

O dofinansowanie można ubiegać się w przypadku **SPADKU OBROTÓW**.

Jako spadek obrotów rozumiane jest zmniejszenie sprzedaży towarów lub usług w ujęciu ilościowym lub wartościowym obliczone jako stosunek łącznych obrotów wciągu dowolnie wskazanych **2 kolejnych miesięcy kalendarzowych, przypadających w okresie po dniu 1 stycznia 2020 r.** do dnia poprzedzającego dzień złożenia wniosku o przyznanie dofinansowania, **w porównaniu do łącznych obrotów z analogicznych 2 kolejnych miesięcy kalendarzowych roku poprzedniego.**

Jaka jest wysokość dofinansowania?

Dofinansowanie w przypadku spadku obrotów o:

- 1) **co najmniej 30%** – może być przyznane w wysokości 50% kwoty minimalnego wynagrodzenia miesięcznie,
- 2) **co najmniej 50%** – może być przyznane w wysokości 70% kwoty minimalnego wynagrodzenia miesięcznie,
- 3) **co najmniej 80%** – może być przyznane w wysokości 90% kwoty minimalnego wynagrodzenia miesięcznie

na okres **nie dłuższy niż 3 miesiące.**

Pożyczka

Przedsiębiorcom proponowana jest również pożyczka **do 5.000 zł** na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej mikroprzedsiębiorcy.

Jakie są kryteria?

Pożyczka udzielana jest **mikroprzedsiębiorcy**, na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej, **o ile przedsiębiorca prowadził działalność gospodarczą przed dniem 1 marca 2020 r.**

Jaka jest wysokość i warunki pożyczki?

Pożyczka ma być udzielana w wysokości do 5 000 zł i jest udzielana jednorazowo.

Oprocentowanie pożyczki jest stałe i wynosi w skali roku 0,05 stopy redyskonta weksli przyjmowanych przez Narodowy Bank Polski., a okres spłaty pożyczki nie może być dłuższy niż 12 miesięcy, z karencją w spłacie kapitału wraz z odsetkami przez okres 3 miesięcy od dnia udzielenia pożyczki. Okres spłaty może zostać przedłużony przez Radę Ministrów ze względu na okres obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii oraz skutki nimi wywołane, ale na razie obowiązują warunki powyżej wskazane.

Pożyczka wraz z odsetkami na wniosek mikroprzedsiębiorcy podlega **umorzeniu**, pod warunkiem, że mikroprzedsiębiorca ten przez okres 3 miesięcy od dnia jej udzielenia nie zmniejszy stanu zatrudnienia w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy w stosunku do stanu zatrudnienia na dzień 29 lutego 2020 r. Oznacza to, że dla osoby samozatrudnionej najprawdopodobniej nie przewidziano umorzenia pożyczki.

Zwolnienie z ZUS

Możliwość uzyskania zwolnienia ze składek ZUS omówiono w części dotyczącej podatków i innych świadczeń publicznych.

Podatki i inne świadczenia publicznoprawne

Przepisy wprowadzające rozwiązania składające się na „tarczę antykryzysową” nie przewidują w istocie rzeczy – poza trzymiesięcznym zwolnieniem ze składek na ZUS dla najmniejszych przedsiębiorców - żadnych istotnych zwolnień ze świadczeń publicznoprawnych.

Oznacza to, że przedsiębiorcy, którzy z uwagi na epidemię mają trudność z terminowym uregulowaniem danin, mogą wystąpić o ich odroczenie, rozłożenie na raty lub umorzenie na dotychczas obowiązujących zasadach, tyle, że bez konieczności uiszczenia opłaty prolongacyjnej (więcej informacji na ten temat zawarliśmy w poprzednim raporcie dotyczącym prawnych aspektów epidemii).

Niżej omawiamy te rozwiązania w zakresie podatków i innych świadczeń, które znalazły się w ustawie.

Zwolnienie z ZUS

Dla kogo?

Zwolnienie przysługuje płatnikowi ZUS (o ile taki płatnik był zgłoszony do ZUS przed 1 lutego 2020 r.), który na dzień 29 lutego 2020 r. zgłosił do ubezpieczenia społecznego **poniżej 10 pracowników**.

Pozostali płatnicy ZUS mogą wystąpić o odroczenie, rozłożenie na raty lub umorzenie składek, jednak wyłącznie na zasadach ogólnych (więcej na ten temat w naszym poprzednim raporcie).

Jaki jest zakres zwolnienia?

Zwolnienie dotyczy obowiązku opłacenia nieopłaconych należności z tytułu składek należnych za okres **od dnia 1 marca 2020 r. do dnia 31 maja 2020 r.**, wykazanych w deklaracjach rozliczeniowych złożonych za ten okres. Nie wprowadzono żadnych warunków w zakresie wpływu epidemii COVID – 19 na działalność płatnika. Zwolnienie obejmuje następujące składki: na ubezpieczenia społeczne, na ubezpieczenie zdrowotne, na Fundusz Pracy, Fundusz Solidarnościowy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych lub Fundusz Emerytur Pomostowych

Jakie są wymogi wniosku?

Wniosek o zwolnienie należy złożyć do **30 czerwca 2020 r.** i może zostać złożony także w formie elektronicznej

Analogiczne zwolnienie przysługuje osobie na tzw. samozatrudnieniu (nie zatrudniającej pracowników), o ile przychód tej osoby uzyskany w pierwszym miesiącu, za który jest składany wniosek o zwolnienie z opłacania składek, **nie był wyższy niż 300% prognozowanego przeciętnego miesięcznego** wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej w 2020 r. (15 681 zł).

Ułatwienia w zakresie podatków dochodowych

Odroczenie wpłat zaliczek na podatek od wynagrodzeń pracowników

Odroczono do 1 czerwca 2020 r. termin wpłaty zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych pobranych przez płatników w marcu i kwietniu 2020 r. od przychodów ze stosunku służbowego, stosunku pracy, pracy nakładczej lub spółdzielczego stosunku pracy oraz od zasiłków pieniężnych z ubezpieczenia społecznego wypłacanych przez płatników, umów zlecenia, umów o dzieło, praw autorskich i praw pokrewnych.

Odroczenie **dotyczy tych płatników, którzy ponieśli negatywne konsekwencje ekonomiczne z powodu COVID-19.** Ustawa nie definiuje jednak pojęcia „poniesienia negatywnych konsekwencji ekonomicznych z powodu COVID-19”.

Ustawa nie określa czy jest konieczne wystąpienie z jakimkolwiek wnioskiem w tym zakresie.

Odroczenie płatności podatku

Termin płatności podatku od przychodów z budynków za miesiące marzec – maj 2020 r. zostaje przesunięty 20 lipca 2020 r. o ile podatnik spełni następujące warunki:

- 1) podatnik poniósł w danym miesiącu negatywne konsekwencje ekonomiczne z powodu COVID-19;
- 2) 50 % spadek przychodów w stosunku do analogicznego miesiąca 2019 r. (z wyjątkami).

Ustawa nie określa czy jest konieczne wystąpienie z jakimkolwiek wnioskiem w tym zakresie.

Możliwość wcześniejszego rozliczenia straty

Podatnicy, którzy ponieśli w 2020 r. stratę na działalności gospodarczej w związku z COVID-19 i uzyskali w 2020 r. łączne przychody z pozarolniczej działalności gospodarczej niższe o co najmniej 50% od łącznych przychodów uzyskanych w 2019 r., mogą taką stratę jednorazowo (do kwoty 5.000.000 zł) odliczyć od podstawy opodatkowania za rok 2019 r. Oznacza to niestety, że podatek za rok 2019 należy zapłacić i dopiero w 2021 r. po ustaleniu, czy zostały spełnione przesłanki skorzystania z ulgi, będzie można złożyć korektę zeznania za rok 2019. Wyjściem może być złożenie na zasadach ogólnych wniosku o odroczenie terminu płatności podatku za rok 2019.

Zawieszenie obowiązku wykazywania „złych długów”

Zwolniono podatników z obowiązku doliczania do dochodu na potrzeby obliczania zaliczek na podatek dochodowy tzw. złych długów za te miesiące 2020 r., w których spełnione zostały łącznie następujące warunki: 1) podatnik poniósł w danym okresie rozliczeniowym negatywne konsekwencje ekonomiczne z powodu COVID-19; 2) 50 % spadek przychodów w stosunku do

analogicznego miesiąca 2019 r. (z wyjątkami). Zwolnienie dotyczy zaliczek a nie podatku rocznego.

Odroczenie terminu rozliczenia rocznego za 2019 r.

W przypadku podatników podatku dochodowego od osób prawnych przedłużono do 31 maja 2020 r. termin na złożenie deklaracji podatkowej za rok 2019 oraz na wpłatę podatku.

W przypadku podatników podatku dochodowego od osób fizycznych wprowadzono zwolnienie z odpowiedzialności karnoskarbowej za opóźnione złożenie deklaracji podatkowych PIT oraz wpłatę podatku za rok 2019 o ile czynności te zostaną dokonane do 31 maja 2020 r. Nie oznacza to jednak zwolnienia z odsetek za opóźnienie w płatności podatku.

Ułatwienia dla działań związanych z przeciwdziałaniem COVID-19

1. Możliwość odliczenia od podstawy opodatkowania nawet do 200 % darowizny przekazanej jednemu z wymienionych z wykazie podmiotów zajmujących się zwalczaniem COVID-19 (rozmiar odliczenia zależy od daty dokonania darowizny).
2. możliwość dokonywania jednorazowych odpisów amortyzacyjnych od środków trwałych nabytych w celu produkcji towarów związanych z przeciwdziałaniem COVID-19 i wprowadzonych do ewidencji środków trwałych w 2020 roku.
3. Dla podatników osiągających w 2020 r. kwalifikowane dochody z kwalifikowanych praw własności intelektualnej, które wykorzystywane są do przeciwdziałania COVID-19, możliwość stosowania w trakcie roku podatkowego do opodatkowania tych dochodów 5 % stawkę podatku.
4. Możliwość uwzględnienia na etapie obliczania zaliczek ulgi na działalność badawczo – rozwojową, której celem jest opracowanie produktów niezbędnych do przeciwdziałania COVID-19.

Inne ułatwienia na gruncie podatków dochodowych

Możliwość rezygnacji z wpłacania uproszczonych form zaliczek na podatek dochodowy, o ile podatnicy ponoszą negatywne konsekwencje COVID-19.

Opisane powyżej ulgi dotyczą podatników rozliczających się w oparciu o przepisy ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych lub prawnych, w przypadku podatków zryczałtowanych pojawiają się odrębne regulacje.

Inne formy wsparcia na gruncie podatków

1. Podniesiono na rok 2020 limity zwolnień z podatku dochodowego od osób fizycznych dla następujących świadczeń: zapomogi z organizacji związkowych, koszty opieki nad dzieckiem, świadczenia z ZFŚS, dopłaty do wypoczynku.
2. Wprowadzono zwolnienie z podatku dochodowego od osób fizycznych dla przyznanych w ramach tarczy antykryzysowej świadczeń postojowych oraz wartości zakwaterowania i wyżywienia dla pracowników zakładów infrastruktury krytycznej
3. Przedłużono do 14 dni trzydniowy terminu na złożenie zawiadomienia o dokonaniu przelewu na rachunek bankowy nie ujawniony na białej liście podatników VAT.
4. **Wprowadzono uprawnienie dla rad gmin do przyznania zwolnień w podatku od nieruchomości oraz odroczenia terminów płatności rat podatku przypadających za kwiecień, maj, czerwiec 2020 r.**

5. Minister Finansów w oparciu o otrzymane upoważnienie ustawowe **wydłużył o 3 miesiące terminy na sporządzenie i zatwierdzenie sprawozdań finansowych (w przypadku podmiotów podlegających nadzorowi finansowemu o 2 miesiące).**
6. Przedłużono o 3 miesiące termin na wydanie indywidualnych interpretacji podatkowych, jeśli wnioski zostały złożone przed wejściem w życie ustawy z dnia 28 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw lub po jej wejściu w życie ale przed odwołaniem stanu epidemii. Minister Finansów może dokonać dalszego wydłużenia terminów.
7. Terminy na zgłoszenie schematów podatkowych nie rozpoczynają się a rozpoczęte podlegają zawieszeniu w okresie od 31 marca 2020 r. do dnia odwołania stanu epidemii, nie dłużej jednak niż do dnia 30 czerwca 2020 r.
8. Termin na złożenie informacji o cenach transferowych dla podmiotów, których rok podatkowy rozpoczął się po 31 grudnia 2018 r. z zakończył przed 31 grudnia 2019 r. przesunięto na 30 września 2020 r.
9. Możliwość złożenia „czynnego żalu” również w formie elektronicznej.
- 10. Odroczone do 13 lipca 2020 r. obowiązek wpisów do Rejestru Beneficjentów Rzeczywistych**
11. Na gruncie ustawy o podatku od towarów i usług nie wprowadzono żadnego zwolnienia lub odroczenia terminu wpłaty podatku, odroczone natomiast w czasie wejście w życie niektórych regulacji, takich jak nowa matryca stawek Vat, nowe deklaracje vat i nowa ewidencja Vat, itp.

Funkcjonowanie spółek

Wprowadzone w ramach „tarczy antykryzysowej” zmiany w kodeksie spółek handlowych dotyczą przede wszystkim sposobu odbywania posiedzeń oraz podejmowania uchwał przez organy zarządzające i nadzorcze w spółkach z o.o. i spółkach akcyjnych.

Zmiany te mają na celu zapewnienie ciągłości działalności spółek w czasie epidemii i umożliwienie podejmowania przez nie wiążących decyzji.

Niżej podstawowe informacje o zmianach w tym zakresie.

Jak przeprowadzić posiedzenie zarządu/rady nadzorczej lub zgromadzenie wspólników/akcjonariuszy w stanie zagrożenia?

Do kodeksu spółek handlowych wprowadzono możliwość **odbywania posiedzeń z wykorzystaniem nowych technologii**, tj. w szczególności w trybie **telekonferencji albo wideokonferencji**.

Chodzi m.in. o:

- a. możliwość udziału w posiedzenia zarządu przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumienia się na odległość,
- b. możliwości podejmowania uchwał przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumienia się na odległość,
- c. możliwość oddania głosu przez członka zarządu na piśmie za pośrednictwem innego członka zarządu, chyba, że umowa spółki stanowi inaczej,
- d. możliwość udziału w posiedzenia Rady Nadzorczej przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumienia się na odległość,
- e. możliwość udziału w Zgromadzeniach Wspólników przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumienia się na odległość,
- f. możliwość oddania głosu przez członka rady nadzorczej na piśmie za pośrednictwem innego członka zarządu, chyba, że umowa spółki stanowi inaczej i głosowanie dotyczy spraw widniejących w porządku obrad,

- g. możliwość podejmowania uchwał przez Radę Nadzorczą w trybie pisemnym lub przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość – pod pewnymi warunkami.

Możliwość korzystania ze środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość nie musi być przewidziana w umowie spółki, czy statucie - jeśli umowa spółki, czy statut nie wyłączają takiej formy odbywania posiedzeń, to są one dozwolone.

Jeśli przewidywany jest udział, czy głosowanie w formie porozumiewania się na odległość, wymaga to odpowiedniego zastrzeżenia w zawiadomieniach o posiedzeniach.

Aby w spółce możliwe było podejmowanie decyzji/udział w posiedzeniach elektronicznie konieczne jest **przygotowanie regulaminu wykorzystania danego środka komunikacji** przez Radę Nadzorczą, zaś w jej braku przez wspólników.

Cudzoziemcy

Zmiany wprowadzone w ramach „tarczy antykryzysowej” w zakresie regulacji dot. cudzoziemców mają na celu zachowanie ciągłości stosunków prawnych w zakresie legalizacji pobytu cudzoziemców na terytorium Polski. Chodzi o to, aby w okresie zagrożenia nie było konieczności udania się do urzędu, w celu przedłużenia legalizacji pobytu/zezwolenia na pracę itp.

Ważność dokumentów

Wydłużeniu uległy terminy dot. legalizacji pobytu cudzoziemców – tj. zezwoleń pobytowych, przedłużenie wiz, czy przedłużenie pobytu bezwizowego, jeśli koniec danego zezwolenia przypadał w okresie zagrożenia. Nadto wydłużona została ważność zezwoleń na pracę udzielonych cudzoziemcom.

W przypadku zatrudnionych w polskich firmach kierowców będących cudzoziemcami pomimo przedłużenia prawa pobytu i pracy na terytorium RP mogą pojawić się problemy z wykonywaniem przez tych kierowców przewozów do innych krajów UE. Trudności te mogą wynikać z faktu, iż kierowcy ci nie będą dysponować żadnym dokumentem, w szczególności informacją w paszporcie o tym, że ich prawo pobytu na terenie UE zostało przedłużone. Na dzień 1 kwietnia 2020 r. podjęte zostały działania zmierzające do poinformowania służb UE o wprowadzonych w Polsce rozwiązaniach i wynikającym z nich przedłużeniu praw cudzoziemców.

Obowiązek opuszczenia Polski

Wydłużeniu uległ czas pobytu cudzoziemców, którzy winni byli opuścić Polskę w okresie zagrożenia. Czas pobytu uległ wydłużeniu do upływu 30-tego dnia następującego po dniu odwołania stanu zagrożenia.

Świadczenie postojowe

W stosunku do cudzoziemców, przebywających na terytorium Polski legalnie, obowiązują również regulacje dot. tzw. świadczenia postojowego.

Najem lokali

Przepisy wprowadzające tzw. tarczę antykryzysową obejmują także regulacje, których założeniem jest ochrona najemców lokali poprzez określenie między innymi okoliczności umożliwiających wypowiedzenie umowy najmu przez wynajmującego oraz możliwość przedłużenia umowy najmu.

Przedłużenie czasu obowiązywania umów najmu lokalu

Jeżeli czas obowiązywania umowy najmu lokalu zawartej przed dniem wejścia w życie Tarczy antykryzysowej upływa po jej wejściu w życie, a przed 30 czerwca 2020 roku, umowa ta ulega przedłużeniu do 30 czerwca 2020 roku na warunkach dotychczasowych.

Aby przedłużenie umowy nastąpiło, najemca najpóźniej w dniu upływu czasu obowiązywania umowy powinien złożyć wynajmującemu **oświadczenie woli o przedłużeniu umowy do 30 czerwca 2020 roku.**

Ustawa przewiduje jednak wyjątki od możliwości złożenia oświadczenia o przedłużeniu umowy. **Przedłużenie nie następuje** między innymi jeśli najemca w okresie ustalonym przez Tarczę antykryzysową **był w zwłoce z zapłatą:**

- a) czynszu,
- b) innych opłat za używanie lokalu
- c) opłat niezależnych od wynajmującego, a przez niego pobieranych

za co najmniej jeden okres rozliczeniowy, jeżeli łącznie zaległości przekroczyły kwotę miesięcznego czynszu.

Do przedłużenia nie dochodzi także, gdy najemca w czasie umowy używał lokalu w sposób sprzeczny z umową lub dopuścił się do powstania szkód w lokalu.

Ograniczenie możliwości wypowiedzenia umowy najmu

Ustawa przewiduje ograniczenie możliwości wypowiedzenia najemcy umowy najmu lub wysokości ustalonego w umowie czynszu. **Wypowiedzenie umowy lub czynszu jest niemożliwe do 30 czerwca 2020 roku.**

Od tego zakazu istnieją pewne wyjątki, dotyczące zarówno lokali mieszkalnych, jak i lokali o przeznaczeniu innym niż mieszkalne:

- a) **Możliwe** jest wypowiedzenie umowy najmu najemcy **lokalu mieszkalnego** między innymi wtedy, **gdy najemcy przysługuje tytuł prawny do innego lokalu mieszkalnego** położonego w tej lub pobliskiej miejscowości, jeżeli lokal ten spełnia warunki przewidziane dla lokalu zamiennego, chyba że najemca nie może z przyczyn od niego niezależnych używać tego lokalu.

- b) umowę lokalu innego niż mieszkalny można wypowiedzieć jeżeli konieczna jest rozbiórka budynku, w którym znajduje się lokal.

Jeżeli zdarzyła się taka sytuacja, że wypowiedzenie umowy najmu lub czynszu za lokal mieszkalny przez wynajmującego nastąpiło jeszcze przed wejściem w życie Tarczy antykryzysowej, **termin wypowiedzenia** upływający po dniu wejścia w życie Tarczy antykryzysowej a przed 30 czerwca 2020 roku **ulega wydłużeniu do 30 czerwca 2020 roku**. Aby termin wypowiedzenia uległ przedłużeniu, **najemca powinien złożyć wynajmującemu oświadczenie najpóźniej w dniu upływu wcześniej ustalonego terminu wypowiedzenia**.

Termin wypowiedzenia nie ulega jednak wydłużeniu w przypadkach określonym ustawą,

Najem w centrach handlowych

Zgodnie z postanowieniami Tarczy antykryzysowej, w czasie obowiązywania zakazu prowadzenia działalności w centrach handlowych o powierzchni powyżej 2000 m², **wygasają wzajemne zobowiązania stron umowy najmu, dzierżawy lub innej umowy podobnej**.

Założeniem powyższego zapisu stanowiło dążenie do stanu, kiedy najemcy powierzchni w centrach handlowych nie będą zobowiązani do zapłaty czynszu najmu.

Jednocześnie wygaśnięcie wzajemnych zobowiązań stron skutkuje również zwolnieniem wynajmującego z obowiązków wskazanych w umowie, m. in. obowiązku udostępniania powierzchni sprzedażowych. Nowe przepisy wprowadziły także ryzyko domagania się opłat za bezumowne korzystanie z powierzchni sprzedażowych przez wynajmujących. W interesie najemców jest zatem odpowiednie uregulowanie wzajemnych relacji w trakcie obowiązywania zakazu działalności w centrach handlowych.

Odnosząc się do samego wygaśnięcia zobowiązań, przepisy w dalszej części wskazują, że **najemca powinien złożyć wynajmującemu bezwarunkową i wiążącą ofertę przedłużenia obowiązywania umowy na dotychczasowych warunkach na okres kolejnych sześciu miesięcy po okresie obowiązywania zakazu**.

Taka oferta powinna zostać złożona w czasie trzech miesięcy od dnia zniesienia zakazu. Jeżeli najemca takiej oferty nie złoży, umowa najmu nie zostanie uznana za wygaszoną w czasie zakazu handlu, a najemca będzie zobowiązany do wstecznej zapłaty umówionego czynszu za cały okres zakazu prowadzenia działalności.

Umowy zawarte w trybie zamówień publicznych

W ramach „tarczy antykryzysowej” przewidziano regulacje dotyczące wykonywania w trakcie epidemii umów zawartych w trybie zamówień publicznych.

Ustawa przewiduje szczególną procedurę dotyczącą dostosowania treści łączącego strony stosunku prawnego do zmian warunków społeczno-gospodarczych wywołanych przez COVID-19 oraz wyłączenie odpowiedzialności zamawiających za odstąpienie od dochodzenia od wykonawców należności (np. kar umownych).

Możliwość zmiany umowy w razie wystąpienia okoliczności wpływających na możliwość jej wykonania

Strony umowy w sprawie zamówienia publicznego, **niezwłocznie informują się wzajemnie o wpływie okoliczności związanych z wystąpieniem COVID-19** na należyte wykonanie tej umowy, o ile taki wpływ wystąpił lub może wystąpić. **Wykonawca przekazując taką informację jest zobowiązany wykazać istnienie związku pomiędzy okolicznościami wywołanymi COVID-19 a niemożliwością należytego wykonania danej umowy.**

Zamawiający, po stwierdzeniu, że okoliczności związane z wystąpieniem COVID-19 mogą wpłynąć lub wpływają na należyte wykonanie umowy może w uzgodnieniu z wykonawcą dokonać zmiany umowy, **w szczególności przez zmianę terminu wykonania umowy lub jej części**, lub czasowe zawieszenie wykonywania umowy lub jej części, zmianę sposobu wykonywania dostaw, usług lub robót budowlanych, zmianę zakresu świadczenia wykonawcy i odpowiadającą jej zmianę wynagrodzenia wykonawcy.

Strony umowy będą uprawnione do dokonania zmian umowy w sprawie zamówienia publicznego, o ile wzrost wynagrodzenia spowodowany każdą kolejną zmianą nie przekroczy **50% wartości pierwotnej umowy** (każda poszczególna zmiana umowy nie może powodować wzrostu wynagrodzenia przekraczającego 50% wartości pierwotnej umowy).

Jeżeli umowa zawiera postanowienia dotyczące kar umownych lub odszkodowań z tytułu odpowiedzialności za jej niewykonanie lub nienależyte wykonanie z powodu oznaczonych okoliczności, strona tej umowy przedstawia wpływ okoliczności związanych z wystąpieniem COVID-19 na należyte jej wykonanie oraz wpływ zmiany umowy, na zasadność ustalenia i dochodzenia tych kar lub odszkodowań, lub ich wysokość.

Zamawiający będzie miał obowiązek poinformowania wykonawcy, czy w jego ocenie okoliczności wskazane przez wykonawcę, a także wprowadzone zmiany umowy, **stanowią lub będą mogły stanowić podstawę zwolnienia wykonawcy z odpowiedzialności za niewykonanie lub nienależyte wykonanie umowy.**

Zamawiający uznając, że istnieją podstawy do stwierdzenia braku odpowiedzialności wykonawcy powinien odstąpić od ustalenia i dochodzenia przewidzianych kar umownych lub odszkodowania.

Opracowanie przygotował zespół prawników JUDEK. RADCY PRAWNI SP.J. w składzie: radca prawny Paweł Judek, radca prawny Marta Karolczak-Judek, radca prawny Izabela Górską – Machyńska, radca prawny Damian Duczmał, adwokat Paulina Robaszkiewicz, radca prawny Katarzyna Binek, aplikant radcowski Joanna Jakubowska aplikant radcowski Arkadiusz Bilicki.

Raport został opracowany według stanu prawnego na dzień 1 kwietnia 2020 r.

Zapoznanie się z niniejszym opracowaniem może mieć charakter poglądowy, jednakże nie może zastąpić porady prawnej w indywidualnej sprawie.

W okresie epidemii zespół Kancelarii jest dla Państwa dostępny w pełnym składzie, dotychczasowych godzinach pracy, w formule pracy zdalnej.

Połączenia z telefonem stacjonarnym + 48 61 855 2279 przekierowywane są na telefon komórkowy.

JUDEK
RADCY PRAWNI

JUDEK. Radcy prawni. Sp.j
ul. Czartoria 1/16
61-102 Poznań
tel. + 48 61 8552279
sekretariat@judek.com.pl